

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 18.6.2009
KOM(2009) 276 lõplik

2009/0079 (ACC)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EÜ) nr 733/2008 kolmandatest riikidest pärinevate
põllumajandustoodete imporditingimuste kohta pärast Tšernobõli tuumaelektrijaama
avariid**

SELETUSKIRI

Ajalooline taust

Ühenduse esimene reaktsioon Tšernobõli tuumajaama avariile oli liikmesriikidele adresseeritud komisjoni soovitus, milles käsitleti avariit tagajärjel radioaktiivselt saastunud põllumajandustoodete turustamise riiklike meetmete koordineerimist¹. Seejärel võttis komisjon vastu otsuse,² millega peatati teatavate riikide lisamine nende riikide nimekirja, kust liikmesriigid lubavad importida elusloomi ja värsket liha. 12. mail 1986 võttis nõukogu vastu määruse, millega peatas ajutiselt teatavatest kolmandatest riikidest pärinevate teatavate põllumajandustoodete impordi³. Kuna kõnealune impordikeeld oli ajaliselt piiratud, asendas nõukogu selle määrusega, millega lubati impordi teatavatel tingimustel jätkata. Selles määrukses olid sätestatud imporditavates toodetes sisalduva radioaktiivse tseesiumi lubatud piirmäärad, mille järgimist pidi kontrollima importiv liikmesriik⁴. 1987. aasta lõpust alates⁵ kasutas nõukogu EÜ asutamislepingu artiklit 133 (ex-113) õigusliku alusena kontrollisüsteemi kehtivuse pikendamise määruste vastuvõtmiseks, kusjuures õiguslik nurgakivi on nõukogu määrus (EMÜ) nr 737/90,⁶ mis võeti vastu 1990. aastal. Nimetatud määruse kehtivusaega pikendati seejärel mitu korda, lisades mitmeid muudatusi. Viimati pikendati põllumajandussaaduste ja -toodete impordi kontrollimise ühenduse süsteemi, mis kehtestati pärast Tšernobõli avariid, 2000. aasta märtsis⁷ kümneks aastaks. Lisaks kodifitseeriti 2008. aastal lihtsustamismenetluse raames nõukogu määrus (EMÜ) nr 737/90, mida oli mitu korda muudetud, nõukogu määruseks (EÜ) nr 733/2008⁸.

Alates 1990. aastast on komisjon komiteemenetlusega vastu võtnud mitu määrust, et määrata kindlaks kontrollisüsteemi kohaldamisala ja sätestada nõukogu määruse (EMÜ) nr 737/90 rakendamise kord, eelkõige nimekirja kolmandatest riikidest pärinevatest põllumajandustoodetest, mida tuleb kontrollida Euroopa Liidu piiridel. Kõnealune nimekirja on aegade jooksul muutunud ja hõlmab praegu teatavaid tapaloomi, liha (sh jahiulukite liha), piimatooteid, naturaalselt mett, metsaseeni ja teatavaid metsamarju⁹. Ühenduse õigusaktidest tuleneva liikmesriikidele kohustusliku impordikontrolli kehtestamisel tuleb loomulikult võtta arvesse päritoluriigi saastatuse taset. Radioaktiivse tseesiumi sadestumise Euroopa atlase¹⁰ põhjal, eelkõige aga kohapealsetele uuringutele tuginedes otsustas komisjon 1999. aastal, et kolmandatest riikidest pärinevate toodete teatavate kategooriate suhtes tuleb kehtestada rangem kontroll¹¹.

¹ Komisjoni 6. mai 1986. aasta soovitus, EÜT L 118, 7.5.1986, lk 28.

² Komisjoni 7. mai 1986. aasta otsus, EÜT L 120, 8.5.1986, lk 66.

³ Nõukogu määrus (EMÜ) nr 1388/86, 12. mai 1986 (EÜT L 127, 13.5.1986, lk 1).

⁴ Nõukogu määrus (EMÜ) nr 1707/86, 30. mai 1986 (EÜT L 146, 31.5.1986, lk 88).

⁵ Nõukogu määrus (EMÜ) nr 3955/87, 22 detsember 1987 (EÜT L 371, 30.12.1987, lk 14).

⁶ Nõukogu määrus (EMÜ) nr 737/90, 22. märts 1990 (EÜT L 82, 29.3.1990, lk 1).

⁷ Nõukogu määrus (EÜ) nr 616/2000, 20. märts 2000 (EÜT L 75, 24.3.2000, lk 1).

⁸ ELT L 201, 30.7.2008, lk 1.

⁹ Komisjoni määrus (EÜ) nr 1609/2000 (ELT L 185, 25.7.2000, lk 27).

¹⁰ „Atlas of caesium deposition on Europe after the Chernobyl Accident”, Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, Luxembourg 1998, katalooginumber CG-NA-16-733-29-C, ISBN 92-828-3140-X.

¹¹ 1999. aastal võttis komisjon vastu määruse, millega kehtestati rangem kontroll 23 kolmandast riigist pärinevate metsaseente üle, komisjoni määrus (EÜ) nr 1635/2006, ELT L 306, 7.11.2006, lk 3 (komisjoni määruse (EÜ) nr 1661/1999, EÜT L 197, 29.7.1999, lk 17, ümbersõnastatud versioon, muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1627/2000, 24. juuli 2000, EÜT L 187, 26.7.2000, lk 7;

Ettepaneku eesmärk

Käesoleva ettepaneku eesmärk on pikendada kümneks aastaks põllumajandustoodete radioaktiivsuse lubatud piirmäärade järgimise kontrollisüsteemi, mis kehtestati määrusega (EÜ) nr 733/2008 (kodifitseeritud versioon nõukogu määrusest (EMÜ) nr 737/90, mille kehtivust pikendati nõukogu määrusega (EÜ) nr 686/95 kuni 31. märtsini 2000 ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 616/2000 kuni 31. märtsini 2010).

Selline pikendamine on põhjendatud, kuna põhjused, mille tõttu võeti vastu nõukogu määrus (EMÜ) nr 737/90 ja seda eelnevalt pikendati, on jäänud püsima. Avariist kõige enam mõjutatud kolmandatest riikidest pärinevate teatavate põllumajandustoodete saastatus radioaktiivse tseesiumiga ületab ikka veel 1990. aasta määrusega kehtestatud lubatud piirmäärasid. Paljudes toodetes, mida saadakse looduslikes ja poollooduslikes piirkondades elavatest ja kasvavatest liikidest, võib tseesium-137ga saastatuse tase olla kõrge ning selle vähendamise aeg sõltub peamiselt kõnealuse radionukliidi poolestusajast, mis on 30 aastat.

See leidis kinnitust ka komisjoni algatatud uuringu raames, milles käsitleti „radioaktiivset tseesiumi üle EÜ lubatud piirmäära sisaldavate põllumajandustoodete võimalikku importimist liikmesriikide poolt”. Uuringu tulemused ja soovitusel esitati nõukogu määruse (EÜ) nr 733/2008 artikli 5 (määruse (EMÜ) nr 737/90 endine artikkel 7) kohaselt loodud ajutise komitee koosolekul, mis toimus 2007. aasta detsembris. Kõnealuse uuringu tulemuste põhjal otsustas komitee, et kõik kehtivas nimekirjas olevad tooted peaksid sellesse nimekirja jääma ning neid tuleb Euroopa Liidu piiridel kontrollida. Lisaks tegi komitee ettepaneku, millele osutas ka uuringus, et nõukogu määruse (EÜ) nr 733/2008 sätete kehtivust oleks asjakohane pikendada vähemalt kümneks aastaks. Euratomi asutamislepingu artiklis 31 osutatud eksperdirühmaga konsulteeriti selle 26. novembri 2008. aasta koosolekul ka küsimuses, kas on soovitatav pikendada nõukogu määruse (EÜ) nr 733/2008 sätete kehtivusaega. Eksperdirühm kiitis komisjoni ettepaneku heaks ja tõdes, et selline pikendamine oleks asjakohane.

Lõpuks tuleb meelde tuletada, et nõukogu määruse (Euratom) nr 3954/87¹² kohaselt on tulevikus võimaliku tuuma- või kiirgusavarii korral lubatud kehtestada komisjoni määrusega mitmesuguseid üldisemaid piiranguid ning kui sellised piirangud kehtestataks, oleks need vastuolus määruses (EÜ) nr 733/2008 sätestatutega. Seega on vaja kinnitada, et viimane tunnistatakse automaatselt kehtetuks, kui jõustub kõnealune uus määrus.

¹² komisjoni määrus (EÜ) nr 1621/2001, 8. august 2001, EÜT L 215, 9.8.2001, lk 18, ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1608/2002, 10. september 2002, EÜT L 243, 11.9.2002, lk 7).
EÜT L 371, 30.12.1987, lk 11. Määrust on viimati muudetud määrusega (Euratom) nr 2218/89 (EÜT L 211, 22.7.1989, lk 1).

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 733/2008 kolmandatest riikidest pärinevate põllumajandustoodete imporditingimuste kohta pärast Tšernobõli tuumaelektrijaama avariid

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 133,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrusega (EÜ) nr 733/2008,¹³ mis on määruse (EMÜ) nr 737/90 (kolmandatest riikidest pärinevate põllumajandustoodete imporditingimuste kohta pärast Tšernobõli tuumaelektrijaama avariid)¹⁴ kodifitseeritud versioon, on kehtestatud kolmandatest riikidest pärinevate inimtoiduks ettenähtud põllumajandustoodete radioaktiivsuse lubatud piirmäärad, mida importimisel tuleb järgida ja mille järgimist kontrollivad liikmesriigid. Määrus (EÜ) nr 733/2008 kaotab siiski kehtivuse 31. märtsil 2010.
- (2) Tšernobõli avariist kõige enam mõjutatud kolmandatest riikidest pärinevate teatavate põllumajandustoodete saastatus radioaktiivse tseesiumiga ületab ikka veel määruses (EÜ) nr 733/2008 sätestatud radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärasid.
- (3) On teaduslikke tõendeid selle kohta, et paljudest metsades ja metsaga kaetud aladel elavatest ja seal kasvavatest liikidest saadud toodete saastatus tseesium-137ga pärast Tšernobõli avariid sõltub peamiselt kõnealuse radionukliidi poolestusajast, mis on 30 aastat.
- (4) Seetõttu tuleks määrust (EÜ) nr 733/2008 vastavalt muuta,

¹³ ELT L 201, 30.7.2008, lk 1.

¹⁴ EÜT L 82, 29.3.1990, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 733/2008 artikli 7 teine lõik asendatakse järgmisega:

„See lõpeb

1. 31. märtsil 2020, kui nõukogu enne seda kuupäeva teisiti ei otsusta, eriti kui artiklis 4 osutatud väljajäetud toodete nimekiri hõlmab kõiki inимtoiduks ettenähtud tooteid, mille suhtes käesolevat määrust kohaldatakse;
2. määruse (Euratom) nr 3954/87 artikli 2 lõikes 1 osutatud komisjoni määruse jõustumise kuupäeval, kui see on enne 31. märtsi 2020.”

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Nõukogu nimel

eesistuja